

Organizační formy výuky

Umět

- Řídit auto
- Rozebrat karburátor
- Orientovat se podle hvězd

Jak si vybrat metodu výuky?

Doporučuje se přihlížet zejména k následujícím kritériím:

- výchovně vzdělávací cíl hodiny
- obsah učiva
- věkové a individuální zvláštnosti studentů (včetně složení třídy)
- osobnost učitele
- materiální vybavení a organizační podmínky

Průměrné aktivní a pasivní epizody v procesu učení

Trvání hodiny	„Prime-time“		Pasivní epizoda	
	Celkem minut	Počet % z celkové délky času	Celkem minut	Počet % z celkové délky času
45 min	33	75 %	12	25 %

Průměrné aktivní a pasivní epizody v procesu učení

Trvání hodiny	„Prime-time“		Pasivní epizoda	
	Celkem minut	Počet % z celkové délky času	Celkem minut	Počet % z celkové délky času
45 min	33	75 %	12	25 %

Rozložení	Prime time	Pasivní	Prime time
45 min	1. – 21.	22. – 33.	34. – 45.

Průměrné aktivní a pasivní epizody v procesu učení

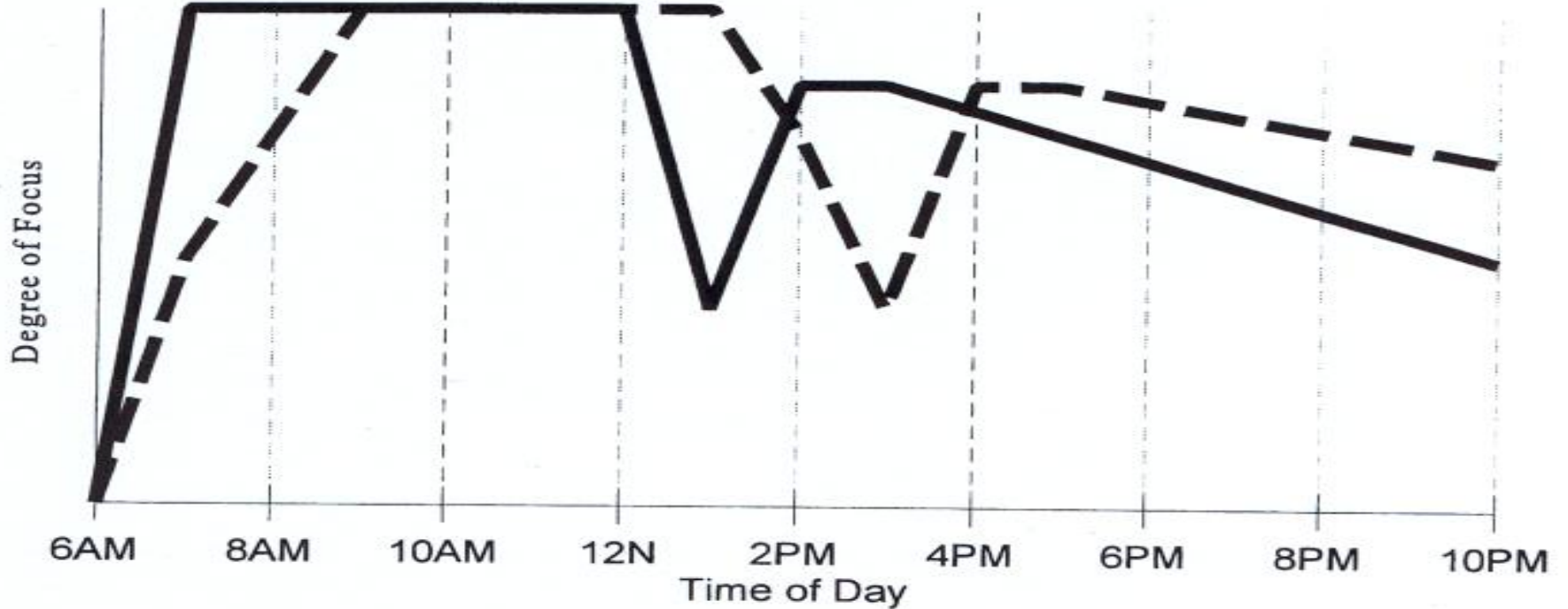
Trvání hodiny	„Prime-time“		Pasivní epizoda	
	Celkem minut	Počet % z celkové délky času	Celkem minut	Počet % z celkové délky času
90 min	56	62 % ↓	34	38 % ↑

Rozložení	Prime time	Pasivní	Prime time
90 min	1. – 28.	29. – 62.	63. – 90.

Denní rytmus

CIRCADIAN RHYTHMS

The Psychological/Cognitive Cycles

Pre/postadolescent (Y1)

Adolescent (Y2)

90 %

Učení
druhých

75 %

Činnost

50 %

Skupinová
diskuse

30 %

Demonstrace

20 %

Audio-vizuální

10 %

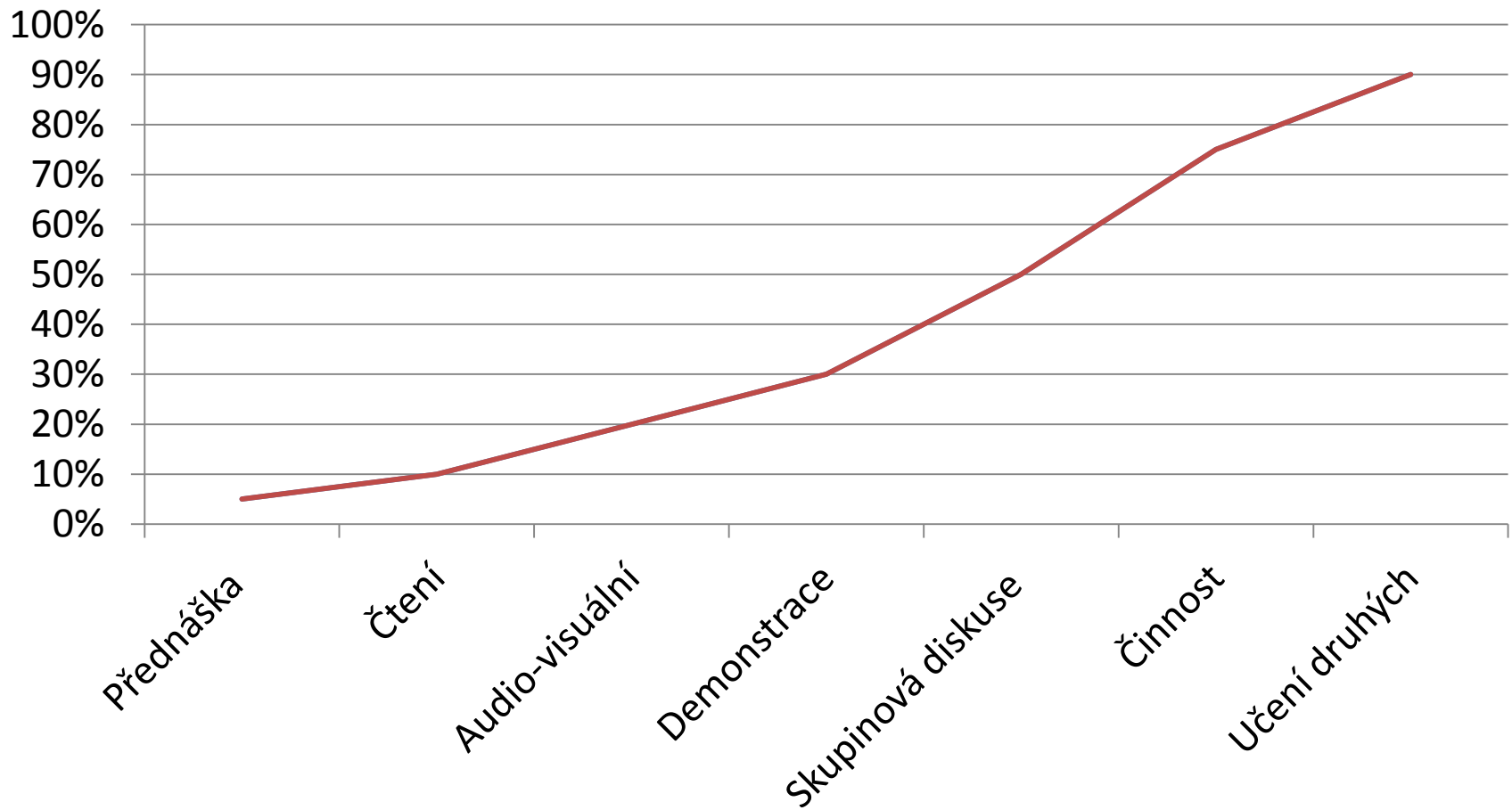
Čtení

5 %

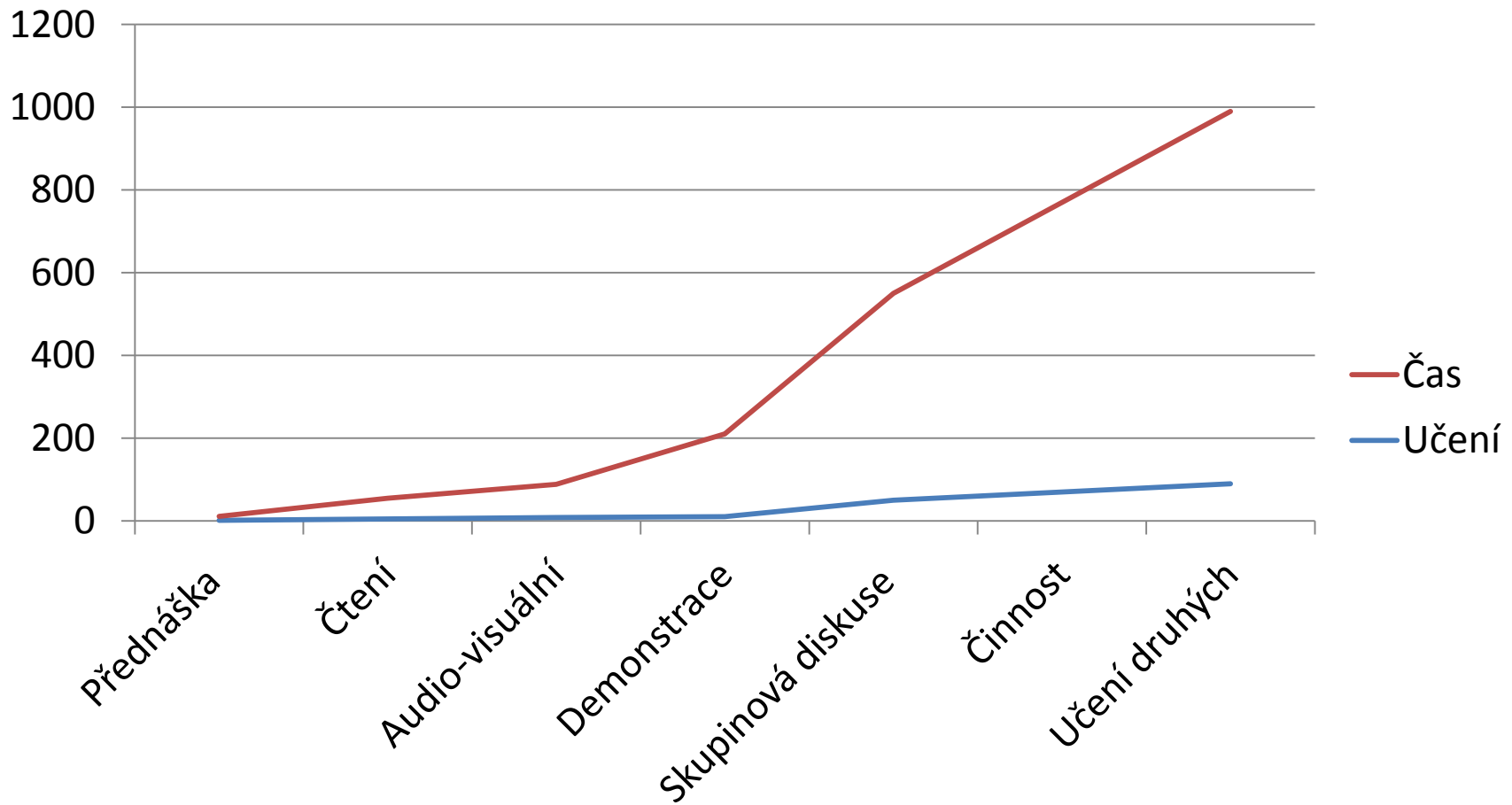
Přednáška

Pyramida
učení

Jak se toho nejvíce naučíme?

A za jak dlouho?

Důsledky pro výuku

- Redukovat pasivní učení (učení je výsledkem přemýšlení)
- Redukovat čtení bez interpretace
- Více učení pomocí několika smyslů
- Více spolupracující, kooperativní a skupinové učení
- Více aktivit, které vyžadují aplikaci poznatků
- Více prostoru pro dialog studentů

Základní principy (1)

- Učení faktů, termínů a konceptů
- Zodpovědnost učícího se
- Učit se o učení se (metakognice)
- Aplikace naučeného
- Studenti musí být oceňováni za riskování

Základní principy (2)

- Motivace, zájem, zapojení, radost a efektivní učení jsou spojené
- Učení spočívá v řešení problémů
- Pokus a omyl jsou významné součásti učení se
- Pozitivní a negativní zpětná vazba
- Studenti by měli zažívat úspěch během učení

Organizační formy výuky

Organizační formy výuky

1. Individuální výuka
2. Hromadná a frontální výuka
3. Individualizovaná výuka
4. Projektová výuka
5. Skupinová a kooperativní výuka
6. Otevřené vyučování

Individuální výuka

- Nejstarší forma výuky
- Jeden učitel a jeden žák
- Jazyky, umělecké předměty, TV
- Chybí spolupráce mezi žáky
- Nákladná metoda

Hromadná a frontální výuka

- 16. a 17. století
- Snaha o ekonomizaci učení
- Výrazná role učitele
- Foucault *Dohlížet a trestat*
- Dodnes nejpoužívanější organizační forma

Individualizovaná výuka

- Daltonský plán
- Smlouva s učitelem
- Škola jako laboratoř
- „Daltonské hodiny“
- „Daltonský metr“
- Tři principy: zodpovědnost, samostatnost, spolupráce

Projektová výuka

Projektová výuka není

- Referát
- Seminární práce
- Vypracujte heslo Karel Čapek
- Domácí úloha
- Jednoduchý úkol
- Křížovka

Projektová výuka

Čtyři základní kroky projektové výuky

1. Zpracování záměru projektu

2. Sepsat plán projektu

3. Provedení projektu

4. Vyhodnocení projektu

[PŘÍKLAD](#)

Soutěžní debata

- Výměna názorů na předem dané téma
- Přesná pravidla
- Upoutání pozornosti žáků
- Pasivita žáka
- Neochota se na debatu připravit
- Jak ji hodnotit?

Kooperativní a skupinové učení

Vhodné typy úloh

- Problémové úlohy
- Divergentní otázky
- Analýza, srovnání, syntéza, zkoušení, rozhodování, hodnocení, tvořivá práce
- Od strukturovaných zadání k méně strukturovaným

Kooperativní a skupinové učení

Kooperativní výuka je efektivní, když

- odměna za práci navíc
- každý žák má svoji zodpovědnost
- interakce tváří v tvář
- pozitivní vzájemná závislost
- úkoly mají více než jedno řešení
- reflexe skupinové činnosti

Příklady kooperativního učení

- Student Team: Achievement Divisions, STAD (Slavin 1994)
- Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) (Stevens, Slavin, 1995)
- Jigsaw (Aronson, Blaney, Stephen, Silces, & Snapp 1978)
- Group Investigation (Sharan, Sharan 1992)
- Learning Together (Johnson, Johnson 1999)